

‘Lang leve de aaltjes’

In de rubriek Vasteplantenvaria geeft teeltadviseur Henk van den Berg zijn visie op actuele onderwerpen en belangrijke thema's in de vasteplantensector. Een groot probleem is de bestrijding van wortelaaltjes. Tijd voor een nieuwe strategie, tijd voor omdenken.

Tekst: Henk van den Berg
Fotografie: Koppert Biologicals

Door het ontbreken van goede gewasbeschermingsmiddelen is het niet meer mogelijk om van aaltjes af te komen zonder alternatieve methoden. Een zón methode is het gebruik van speciale aaltjesdodende groenbemesters. Dat lijkt best wel effect te hebben, maar in de meeste gevallen wordt het ene aaltje bestreden en het andere juist vermeerderd. Niet zelden zie je na een geslaagde terugdringing van wortellaesie- en knobbelaaltjes een ander, vaak vrijlevend aaltje toenemen. Tijd dus voor een totaal andere strategie: laten leven in plaats van bestrijden.

NATUUR

In de natuur komen aaltjes voor. Door de diversiteit van de vegetatie lukt het een bepaald soort aaltje nooit om zich zo te vermeerderen, dat het een probleem wordt. Er is altijd wel een plantensoort waar hij een hekel aan heeft of die hem zelfs bestrijdt.

De natuur in de grond is net zo volledig en divers is als de natuur boven de grond. Ieder-

een die wel eens in Afrika op safari is geweest heeft wilde dieren gezien. Hoewel het lijkt of je in de wijde natuur rijdt, zie je eigenlijk nooit uitgehongerde leeuwen. Dit komt doordat je door enorm grote beheerste gebieden rijdt, waar constant wordt gelet op het evenwicht tussen de rovers en hun prooi. Als er te veel gazelles zijn, wordt hier iets aan gedaan. Ze worden niet doodgeschoten, er worden meer roofdieren losgelaten. Een paar leeuwen extra en de gazelleplaag is verholpen. Ze zijn er nog wel, maar je hebt er geen last meer van.

Als telers zijn wij gewend om alles waar we last van hebben, proberen te doden. Probleem is dat we niet selectief, maar al het leven doden, zodat het organisme waar we geen last van hebben ook doodgaat. Dit lukt nooit helemaal, er blijven er altijd een paar over. Doordat we ook de leeuwen hebben gedood, kunnen de gazelles zich ongeremd voortplanten en binnen de kortste keren hebben we weer een gazelleplaag.

AALTJES

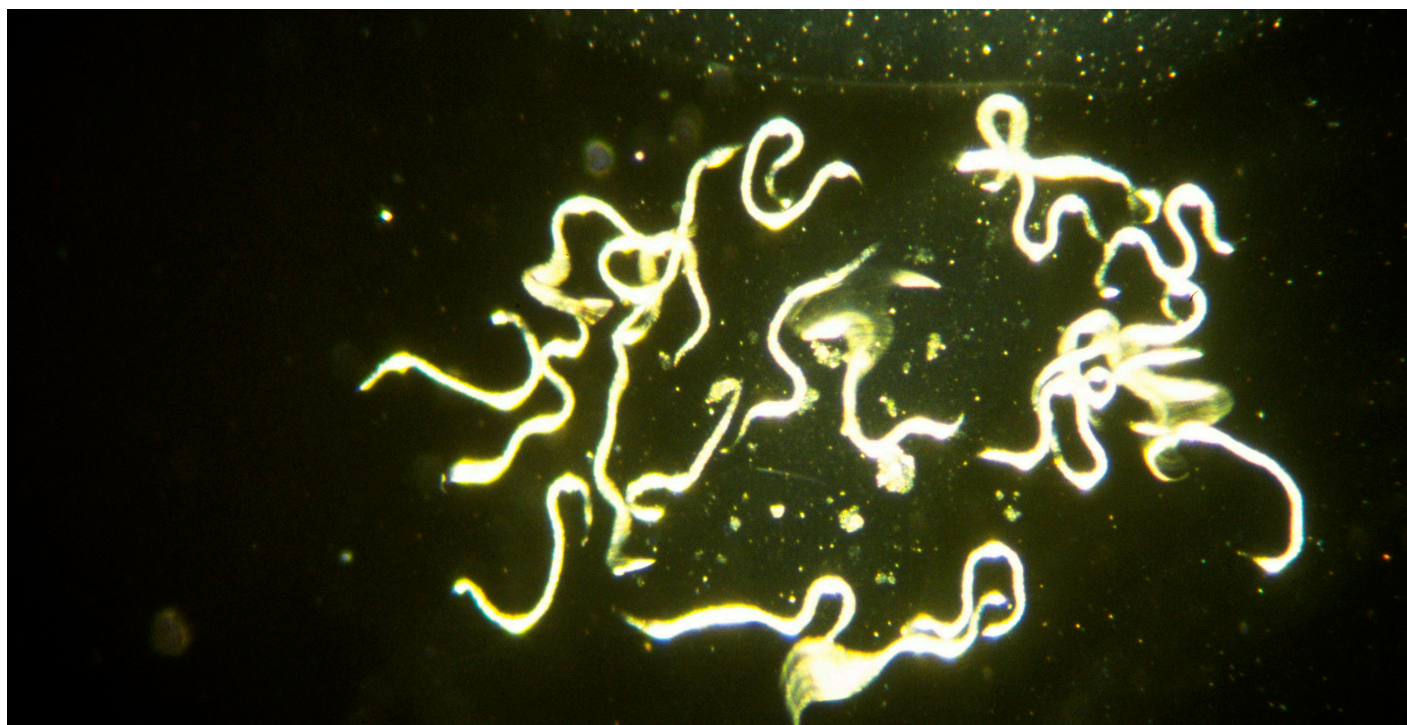
Voor degenen die het nog niet weten: de meeste aaltjes in de grond zijn nuttig. Een aantal is bij grote hoeveelheden gevaarlijk voor onze

gewassen. Voor de vasteplantenteelt geldt bovendien voor de wortelknobbelaal vrijwel een nultolerantie. Deze nultolerantie veroorzaakt eigenlijk het grootste probleem.

Hoewel ik geen 100 procent oplossing voor dit probleem heb, weet ik wel dat als we niet steeds proberen alle aaltjes te doden, we veel minder last hebben van de schadelijke aaltjes. Als we met de juiste groenbemesters plaatsgevoegd aaltjes doden die echt schadelijk zijn en hier later een mix van groenbemesters opzetten die juist gunstig zijn voor de groei van de overige aaltjes, dan zijn we al een eind op de goede weg. Het is bekend dat de shadedrempel voor bijvoorbeeld wortellaesieaaltjes veel hoger ligt als er veel overige aaltjes in de grond zitten.

Dit betekent dat we bij de bestrijding van aaltjes niet alleen moeten kijken welke aaltjes er dood gaan, maar vooral welke aaltjes door de behandeling door kunnen groeien. Als we er, door goed beheer, voor kunnen zorgen dat de overige aaltjes groeien, dan zouden we het aaltjesprobleem wel eens veel beter kunnen beheersen, dan in het verleden mogelijk was met chemie. Let er dus wel goed op dat de toegepaste middelen niet alles doden. Doordat de chemische toepassingen er niet meer zijn, is er weer een leger aan middelen opgedoken met een mooi verhaal, maar ook hier zitten alledoders bij.

Hoewel we nog veel moeten leren en het nog wel even duurt voordat we een evenwicht hebben, is dit volgens mij wel de weg die we moeten bewandelen.

Steinernema aaltjes